

УДК 7.017.9 (477)

ПОДЛЕВСЬКИЙ С. В., *ПОНОМАРЕВСЬКА О. І., ГУЛА Є. П.
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
*Національний університет «Чернігівська політехніка», Україна

DOI:10.30857/2617-0272.2022.4.7.

ФІГУРАТИВНІ ТА АБСТРАКТНІ АСПЕКТИ В ТВОРЧОСТІ ЄВГЕНА КРІПА

Мета: дослідити окремі ключові тематичні та стилістичні аспекти творчості відомого українського художника Євгена Кріпа задля актуалізації його творчості та інтересу до регіональних митців, які мають бути включені в загальноукраїнський контекст формування історії вітчизняного мистецтва зламу ХХ – ХХІ століття.

Методологія. Стаття базується на компаративістській та феноменологічній методиці, які реалізуються шляхом дослідження матеріалу та підходу до автора і його творів з використанням феноменологічної редукації.

Результати. Стаття піднімає необхідну проблематику дослідження більш широкого спектру сучасного українського мистецтва задля формування більш широкого та ґрунтовного погляду на історію його формування та розвитку у проміжку зламу ХХ – ХХІ століття. Коротко аналізуються ключові семіотичні образи в творчості чернігівського художника Євгена Кріпа та пропонуються їхні можливі джерела. Також розглядається можливість специфічного авторського підходу до матеріалу, який був втілений через прийом оммажу.

Наукова новизна полягає у першому публікуванні і аналізі творчості раніше малодослідженого автора, який є ключовим у розумінні розвитку мистецтва у контексті Чернігівського мистецького осередку, а відтак і у формуванні наукового інтересу до регіональних мистецьких осередків в Україні. Коротко оглядаються ключові аспекти творчості Євгена Кріпа, які зачіпають широкий діапазон творів мистецтва: від сакрального до супрематичного.

Практична значущість. Результати статті можуть бути впроваджені в мистецтвознавчий обіг з області історії вітчизняного мистецтва зламу ХХ - ХХІ століття, та окреслювати регіональні особливості розвитку мистецтва в Україні у порівнянні до домінуючих тенденцій обраного проміжку часу. Базис статті може слугувати початком наступного більш ґрунтовного дослідження творчості як автора, так й інших митців з чернігівського осередку.

Ключові слова: Євген Кріп; живопис; графіка; символ; сучасне українське мистецтво.

Вступ. «Українське мистецтво в силу своєї історичної, національної змістовної специфіки, завдяки присутності в ньому неординарних особистостей, раз за разом представляє собою багатовимірну площину для дискурсу, який постійно розвивається, заглиблюється, диференціюється та трансформується в інших сферах культурного формоутворення, продукуючи несподівані висновки і гіпотези та розкриваючи нові, невідомі дотепер сторони» [2, с. 45].

Контекст останнього часу посилив інтерес до дослідження сучасного українського мистецтва: пошуків його витоків у авангарді початку ХХ століття і побудові своєрідної лінії розвитку, яка б поетапно досягала своєї кульмінації у початку

формуванні власне сучасного українського мистецтва від 1991 року [10].

Водночас, незважаючи на численні індивідуальні спроби дослідників, хоча б умовного консенсусу щодо загальної картини розвитку сучасного українського мистецтва досягнуто не було. Безперечно, на заваді є як і амбівалентність мистецьких процесів в Україні, так і відсутність інституційної системи, яка б опікувалась виключно мистецтвом періоду зламу ХХ – ХХІ століття. Іншим аспектом, який багато дослідників часто ігнорують, є мала кількість досліджень творчості інших мистецьких осередків з регіональних центрів, а не тільки концентрація уваги на широковідомих митцях чи мистецьких школах. А точніше, брак розширення кола персоналій

сучасного українського мистецтва. Можна зауважити, що досить стала зосередженість українських мистецтвозавців на одному колі обраних авторів і є одним з «блоків» на шляху створення більш диверсифікованої, і відповідно, об'єктивної картини формування і розвитку вітчизняного сучасного мистецтва.

Аналіз попередніх досліджень.

Останні декілька років стали плідними в плані появи досліджень конкретних аспектів сучасного українського мистецтва, наприклад: фемінізму у працях О. Чепелик [15], ленд-арту у Г. Вишеславського [5], концептуального напрямку в доробку О. Аккаш [2], чи певних стильових особливостей як у Г. Складенко [11]. Паралельно, звісно, з'являються і узагальнюючі дослідження, які мають на меті вибудувати загальну структуру розвитку українського мистецтва в період кінця ХХ – початку ХХІ століття. Серед таких, варто згадати праці В. Сидоренко [10], Г. Складенко [12, 13, 14], Н. Булавіної [3, 4], Т. Міронової [8]. Звертаючи увагу до регіональних контекстів, слід зауважити, що чернігівський мистецький осередок і творчість одного з його творців Євгена Кріпа не поставали окремим об'єктом наукових досліджень, а публіцистичні видання вкрай скупі. Виключеннями є невеликий нарис про автора в континуумі «Енциклопедії Сучасної України» від В. Личковаха [7] та єдина масштабна публікація творів живопису та графіки Є. Кріпа, яка не мала ґрунтового мистецтвознавчого аналізу матеріалу, і включала радше біографічні чи публіцистичні матеріали з елементами лірики [6].

Постановка завдання. Мистецтво сучасної України, у контексті кінця ХХ – початку ХХІ століття, повинно вивчатися комплексно: з залученням теорії, практики та методології філософського інтерпретування виразних засобів та максимальної диверсифікації напрямків своїх пошуків, аби залучити якомога

ширший спектр матеріалу (авторів та їх творів) задля формування якісно нової картини історії вітчизняного мистецтва цього періоду. Саме задля цього актуалізується творчість Євгена Кріпа як представника чернігівського мистецького осередку.

Результати дослідження та їх обговорення. Творчість Євгена Кріпа (1948–2016) займає значний проміжок часу і нараховує не одну сотню творів у діаметрально протилежних спектрах стилів та технік. Це, безперечно, є деякою перепорою в осмисленні його мистецтва в лінійній системі аналізу. Раціональний підхід, при всіх його методологічних плюсах, перетворив би дослідження творчості цього автора в поетапний опис життя з мистецтвознавчим препаруванням картин, чого наразі прагнемо уникнути. Це невелике дослідження є суб'єктивним й акцентує увагу на виявленні окремих аспектів, які сам автор, можливо, залишав в якості прихованого змісту. Доробок Євгена Кріпа є багатоплановим та символічним, саме тому маємо на меті визначити взаємовідношення між естетикою, змістовною частиною та структурою символів у окремих працях автора.

Однією з ключових рис творчості Євгена Кріпа виступає активне залучення сакральної символіки, переважно, християнської. Таке тяжіння до християнської знакової системи може пояснюватись впливом середовища, в якому пройшли його дитинство та юність. Автор народився в 1948 році поблизу Львова у м. Жовква в сім'ї з німецькими витоками. Навіть за складних умов «совєтізації» та нищення попередніх устоїв культури цього регіону в післявоєнний час, суспільство західної України зберігало шану та пієтет перед релігією.

Подальше навчання, становлення, зростання митця також відбувалося у галицькому культурному середовищі – у Львівському державному інституті

прикладного та декоративного мистецтва. Християнська міфологічна основа творчості, скоріше за все, стала однією із ключових підвалин у пошуках відмінного від радянської художньої традиції стилю. Одним із найкращих прикладів поєднання власного стилю та християнської символіки в роботах Євгена Кріпа може слугувати образ Богородиці. Найбільша кількість робіт з цим образом була створена протягом 1990-х – 2000-х років, фактично, вже в пострадянський період.

Більша свобода тематичного вибору та посилення інтересу до релігійної сфери в цей період, безперечно, сприяли зацікавленості Євгена Кріпа в християнській естетиці. Образ Богородиці має фундаментальне значення в християнській іконографії, відповідно, правила її зображення чітко обумовлені та мають мінімальні варіації. Автор вирішив це обмеження достатньо просто: зберігши основну конструкцію-схему образу непорушною, але виконавши її в декількох окремих техніках та стилях. Для прикладу, варіативність моделювання образу Богородиці простежується і в своєрідній манері абстрактного живопису, і у виразних формах авторської графіки) графіці. Можна помітити, що роботи перекликалися і в запозиченнях технічного характеру: живописні роботи отримували елементи графіки і навпаки (рис. 1 – рис. 4).

Ця, не до кінця вичерпна символічна частина творчості Є. Кріпа, виступає окремим розділом його творчих шукань. У інтерпретації образу Богородиці (рис. 1 – рис. 3) можна чітко простежити творче переосмислення модерністичних течій початку ХХ ст. Достатньо відчутним для митця був і вплив раннього абстракціонізму, особливо робіт Казимира Малевича. Певним свідченням особистої симпатії до цього автора можуть слугувати роботи Є. Кріпа, які трансформують найбільш відомі праці К. Малевича (рис. 5, рис. 6.).

Втім, окремі роботи з серії Богородиці виявляють впливи інших помітних митців

ХІХ–ХХ ст. Як наприклад, «Богородиця» 2006 року (рис. 4): суттєва розмитість заднього плану, мінімальність кольорів з акцентом на відтінках вохри зближують цю роботу зі стилем пейзажів Вільяма Тернера.

Автор мав достатньо серйозну мистецьку підготовку, яку продовжував вдосконалювати протягом усього життя. Цікавим є випадок, зі слів очевидців, коли на виставковому комітеті чернігівської спілки художників Є. Кріп миттєво виявив серед поданих робіт грубу копію абстракції одного із угорських авангардистів 20-х років ХХ ст. З одного боку, це дозволяє припускати існування відсилок (реплік, алюзій, цитувань) в його картинах до широкого спектру авторів. З іншого, подібна енциклопедична варіативність значно ускладнює пошук межі між авторським та запозиченим. В цьому контексті варто згадати про досить поширений нині термін «симулякр», що за базовим визначенням Жана Бодрійяра, визначається як «дійсність, яка приховує той факт, що її немає». В мистецтвознавчому плані ця ідея інколи отримує пояснення у якості копії світлина, зображення, того, чого не існує і що може мати на виході діаметрально протилежний зміст від умовно неіснуючого взірця. Постає своєрідна дилема: чи мають, наприклад, праці із серії Богородиці реальні взірці і, відповідно, є відсилкою (оммажем) до конкретного іконописного твору, чи це є своєрідний симулякр, який викривлює образ і надає йому нового значення?

Ймовірно, тільки сам автор міг би встановити межі запозичень у своїх картинах. Втім, для цієї ситуації варто розуміти саму психологію процесу створення картини. Це завжди своєрідне залучення відомих авторів взірців та їх переосмислення крізь власні технічні навички, досвід, спогади, характер. Врешті, чи міг Євген Кріп створювати умисно саме «симулякр»? Враховуючи, значне тяжіння автора до класичної школи мистецтва, якій подібні концепти нехарактерні – навряд чи.

Швидше його творчість є яскравим прикладом постмодерністичних тенденцій розвитку живопису, коли цитування або так званий «захват» об'єкту, переосмислений і трансформований, постає новим образом – образом з картини Євгена Кріпа. Відоме

його акцентування на цитаті Гюстава Курбе: «Справжній шедевр має піддаватися повторенню, аби художник міг впевнитись, що він не іграшка власних нервів чи випадку...» [16, с. 28].

Рис. 1. Богородиця на синьому, 2007, к. пастель

Рис. 2. Богородиця на синьому тлі, 2006, к. о.

Рис. 3. Богородиця. 1992, п. о.

Рис. 4. Богоматір з немовлям, 1992, п. о.

Рис. 5. Білий квадрат на чорному, 2016, пап. зміш. техніка

Рис. 6. Чорний квадрат на білому, 2016, пап. зміш. техніка

Рис. 7. Останні дні літа, 1978, п.о.

Рис. 8. Портрет сина, 1978, п.о.

Рис. 10. Небесний вершник, 2006, пап. пастель

Рис. 9. Чорний вершник, 2008, к. акрил

Рис. 11. Сумний вершник, 1992, пап. зміш. техніка

Це може пояснювати мотив автора до повторення і глибшого розкриття певного образу чи символу, до своєрідного прагнення до динаміки об'єкта чи його тривимірності. Не виключено, що надання особливо шанобливого ставлення образу Богородиці зумовлено християнським підґрунтям світогляду автора. І в той же час, образ «матері Бога» є архетипним для багатьох світових культур, про що сам Євген Кріп не міг не знати. В результаті, ми стоїмо перед дилемою інтерпретації від дослідника, глядача та самого автора. Не виключено, що деякі роботи могли бути прагненням до довершеної візуальності саме цього конкретного образу і водночас не мати жодного змісту чи прихованого сенсу.

Ця амбівалентність, співіснування полярно протилежних точок зору, в творах Є. Кріпа чітко резонують з його характером: експресивно-холеричним і, в той же час, глибоко меланхолічним. Напруга, яка виникала внаслідок подібного симбіозу, досить часто прослідковувалася в багатьох пейзажах цього автора (рис. 7, рис. 8). Це виражалося в створенні своєрідного відчуття «за мить до», що споріднювало його в цьому з іншим майстром окремої миті Едвардом Хоппером.

Можна припустити, що невпинне дослідження в межах декількох образів було зумовлено бажанням виявити межі й глибину візуальності цих об'єктів. Одним із таких був і образ вершника (рис. 9 – рис. 11). Ця ідея так само має коріння в різних символічних традиціях. В християнстві, найчастіше, це образ св. Юрія. Примітно що, цей святий є особливо шанованим саме на західній Україні. Відповідно, знову постає плетиво із життєвих подій, уявлень та ідей. Чи могли ці образи несвідомо домінувати через певні найбільш закарбовані в пам'яті

спогади? Ймовірно, так. Зосереджуючись на процесі вдосконалення самого зображення, автор міг несвідомо продовжувати лінію одного образу.

Висновки. В межах чернігівського мистецького простору творчість Євгена Кріпа й досі залишається ідеалом майстерності та вдалої багатоплановості стилів. Втім, своєрідна зацикленість на процесі вдосконалення мистецтва спричинила деяку ізоляцію митця від ширших процесів, які формувалися у останні 15 років в Україні. Це, в свою чергу, стало причиною певної маловідомості чернігівського митця в загальноукраїнському просторі. Значний об'єм творчого спадку автора і певна провінційність чернігівського регіону стали перепорою для дослідження його творчості та включення її у контекст не тільки українського, але і світового мистецтва початку XXI ст.

Як стає зрозуміло, творчість Євгена Кріпа залишається своєрідною енігмою, загадкою, яка ще потребує свого більш глибокого та фундаментального дослідження. Дана стаття вказує на важливість не тільки візуально-змістового аналізу самих робіт, але і акцентує увагу на індивідуальних рисах самого митця. Без розгляду творчості автора в сукупності з його біографією дослідник буде досліджувати абстракт, «річ-у-собі», яка не матиме ніякого відношення до реальності. Творчий доробок автора контрастує з «симулякром» сучасного мистецтва, яке хаотично бере образи масової культури і деформує їх задля розваги. Євген Кріп був свідомий важливості вибору конкретного символу і його вдосконалення у візуальній площині. Подальші дослідження творчості автора дозволять краще представити його доробок в контексті історії сучасного українського мистецтва.

Література:

1. Абрамович І. Сучасне українське мистецтво та колекціонування впродовж 1991–

2018 років. *Мистецтвознавство України*. 2018. № 18. С. 198–203. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8155.18.2018.152395>.

2. Аккаш О. Сучасне візуальне українське мистецтво у категоріях теоретичної естетики (феноменологічний аспект). *Сучасне мистецтво*. 2018. № 14. С. 45–52. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2018.152198>.
3. Булавина Н. Вітчизняна модель актуального мистецтва. Шлях до зрілості. *Сучасне мистецтво*. 2018. № 14. С. 83–90. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2018.152206>.
4. Булавина Н. Інституціональний ландшафт сучасного візуального мистецтва України. *Сучасне мистецтво*. 2017. № 13. С. 51–58. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2017.142213>.
5. Вишеславський Г. Ленд-арт у творчості українських митців. *Сучасне мистецтво*. 2017. № 13. С. 59–72. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2017.142219>.
6. Кріп Є. Живопис. Графіка. Київ: Фенікс, 2019. 224 с.
7. Личковах В. Кріп Євген Михайлович. *Енциклопедія Сучасної України: енциклопедія*. Ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. Т. 15. URL: <https://esu.com.ua/article-2061> (дата перегляду: 08.12.2022).
8. Міронова Т. Основні напрями українського мистецтва 1990–2020 років: художня мова, форми та виражальні засоби; стан дослідженості проблеми. *Сучасне мистецтво*. 2021. № 17. С. 175–182. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.17.2021.248445>.
9. Сахарук В. Реальність і міфи сучасного українського мистецтва. *Сучасне мистецтво*. 2021. № 17. С. 209–218. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.17.2021.248457>.
10. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань. Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століття. Київ: ВХ студію, 2008. 187 с.
11. Склярєнко Г. Необарокові тенденції в українському мистецтві кінця 1980-х; 2000-х років: актуальність національного досвіду. *Сучасне мистецтво*. 2021. № 16. С. 35–56. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.16.2020.219986>.
12. Склярєнко Г., Маценко Н., Рай К., Рублевська Р., Естеркін І. 25 років присутності. Сучасні українські художники. У двох томах. Київ: Huss. 2017. 184+172 с.
13. Склярєнко Г. Українські художники: з відлиги до Незалежності. У 2-х книгах. Київ: Huss. 2018. Книга перша. 288 с.
14. Склярєнко Г. Українські художники: з відлиги до Незалежності. У 2-х книгах. Київ: Huss. 2020. Книга друга. 304 с.
15. Чепелик О. Арт + фемінізм 2020: український і світовий контексти. *Мистецтвознавство України*. 2020. № 20. С. 96–113. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8155.20.2020.220928>.
16. Faunce, Sarah; Noehlin, Linda (1988). Courbet Reconsidered. Issued on the occasion of an exhibition to open at the Brooklyn Museum, the Minneapolis Inst. of Arts. Brooklyn, NY: Brooklyn Museum.

References:

1. Abramovych, I. (2018). Suchasne ukrains'ke mystetstvo ta kolektsionuvannia vprodovzh 1991–2018 rokiv [Contemporary Ukrainian art and collecting through 1991–2018]. *Mystetstvoznnavstvo Ukrainy*, 18: 198–203 [in Ukrainian].
2. Akkash, O. (2018). Suchasne vizual'ne ukrains'ke mystetstvo u katehoriakh teoretychnoi estetyky (fenomenolohichnyj aspekt) [Contemporary Ukrainian art in categories of theoretical aesthetics (phenomenological aspect)]. *Suchasne mystetstvo*, 14: 45–52 [in Ukrainian].
3. Bulavina, N. (2018). Vitchyzniana model' aktual'noho mystetstva. Shliakh do zrilosti [National model of topical art. Way to maturity]. *Suchasne mystetstvo*, 14: 83–90 [in Ukrainian].
4. Bulavina, N. (2017). Instytutsional'nyj landshaft suchasnoho vizual'noho mystetstva Ukrainy [Ukrainian contemporary visual arts institutional landscape]. *Suchasne mystetstvo*, 13: 51–58 [in Ukrainian].
5. Vysheslavs'kyj, H. (2017). Lend-art u tvorchosti ukrains'kykh myttsiv [Land-art in art of Ukrainian artists]. *Suchasne mystetstvo*, 13: 59–72 [in Ukrainian].
6. Krip, Y. (2019). Zhyvopys. Hrafika [Paintings. Graphics]. Kyiv: Feniks. 224 p. [in Ukrainian].
7. Lychkovakh, V. (2017). Krip Yevhen Mykhajlovych. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy: entsyklopediia: elektronna versiiia*. Eds.: I. M. Dziuba, A. I. Zhukovs'kyj, M. H. Zhelezniak ta in.; NAN

Ukrainy, NTSh. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen' NAN Ukrainy. Vol. 15. URL: <https://esu.com.ua/article-2061> (data perehliadu: 08.12.2022) [in Ukrainian].

8. Mironova, T. (2021). Osnovni napriamy ukrains'koho mystetstva 1990–2020 rokiv: khudozhnia mova, formy ta vyrazhal'ni zasoby; stan doslidzhenosti problemy. [Main ways of Ukrainian art in 1990–2020: artistic language, forms and distinctive methods – level of the problems study]. *Suchasne mystetstvo*, 17: 175–182 [in Ukrainian].

9. Sakharuk, V. (2021). Real'nist' i mify suchasnoho ukrains'koho mystetstva [Reality and myths of Ukrainian contemporary art]. *Suchasne mystetstvo*, 17: 209–218 [in Ukrainian].

10. Sydorenko, V. (2008). Vizual'ne mystetstvo vid avanharnykh zrushen' do novitnikh spriamuvan'. Rozvytok vizual'noho mystetstva Ukrainy XX–XXI stolittia [Visual art from avant-garde movements to modern directions: Development of Ukrainian visual art in XX–XXI c.]. Kyiv: VH studio. 187 p. [in Ukrainian].

11. Skliarenko, H. (2021). Neobarokovi tendentsii v ukrains'komu mystetstvi kintsia 1980-kh; 2000-kh rokiv: aktual'nist' natsional'noho dosvidu [Neo-baroque tendencies in Ukrainian arts of late 1980–2000: actuality of national experience]. *Suchasne mystetstvo*, 16: 35–56 [in Ukrainian].

12. Skliarenko, H., Matsenko, N., Raj, K., Rublevs'ka, R., Esterkin, I. (2017). 25 rokov prysutnosti. Suchasni ukrains'ki khudozhnyky. U dvokh tomakh [25 years of presence. Contemporary Ukrainian artists. In two volumes]. Kyiv: Huss. 184+172 p. [in Ukrainian].

13. Skliarenko, H. (2018). Ukrains'ki khudozhnyky: z vidlyhy do Nezalezhnosti. U 2-kh knyakh [Ukrainian artists: from Khrushchev's Thaw till Independence. In two volumes]. Kyiv: Huss. Book one. 288 p. [in Ukrainian].

14. Skliarenko, H. (2020). Ukrains'ki khudozhnyky: z vidlyhy do Nezalezhnosti. U 2-kh knyakh [Ukrainian artists: from Khrushchev's Thaw till Independence. In two volumes]. Kyiv: Huss. Book two. 304 p. [in Ukrainian].

15. Chepelyk, O. (2020). Art + feminizm 2020: ukrains'kyj i svitovyj konteksty [Art + feminism 2020: Ukrainian and world context]. *Mystetstvoznnavstvo Ukrainy*, 20: 96–113 [in Ukrainian].

16. Faunce, Sarah; Nochlin, Linda (1988). Courbet Reconsidered. Issued on the occasion of an exhibition to open at the Brooklyn Museum, the Minneapolis Inst. of Arts. Brooklyn, NY: Brooklyn Museum.

FIGURATIVE AND ABSTRACT ASPECTS IN YEVGEN KRIP'S WORKS

PODLEVSKYI S. V., *PONOMAREVSKA O. I., HULA Y. P.

Kyiv National University of Technologies and Design, Ukraine

**National University "Chernigiv Polytechnic"*

Purpose: to investigate certain key thematic and stylistic aspects of the famous Ukrainian artist Yevhen Krip works in order to actualize interest to his art and regional artists, which should be included in the all-Ukrainian context of the history of national art formation at the turn of the 20th - 21st centuries.

Methodology. The article is based on the comparativist and phenomenological methods, which are implemented by the way of studying the material and approaching the author and his works by using the phenomenological reduction.

Results. The article raises the necessary issues of researching a wider spectrum of modern Ukrainian art in order to form a broader and thorough view of the history of its formation and development in the period between the turn of the 20th and 21st centuries. The key semiotic images in the work of the Chernihiv artist Yevgen Krip are briefly analyzed and their possible sources are suggested. The possibility of a specific author's approach to the material, which was embodied through the reception of homage, is also considered.

Scientific novelty consists in the first publication and analysis of the work of a previously little-studied author, which is key in understanding the development of art in the context of the Chernihiv art circle, and therefore in the formation of scientific interest in regional art centers in Ukraine. The key aspects of Yevhen Krip's art are briefly reviewed, which affect a wide range of works of art: from the sacred to the suprematism.

Practical significance. Results of the article can be introduced into the history of national art at the turn of the 20th - 21st centuries, and outline the regional features of the of Ukrainian art development in comparison to the dominant trends of the selected period of time. The basis of the article can serve as the beginning of the next more thorough study of the art of both the author and other artists from the Chernihiv.

Keywords: *Yevhen Krip; painting; graphics; symbol; modern Ukrainian art.*

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО АВТОРІВ:

Подлевський Святослав Володимирович, канд. іст. наук, доцент кафедри графічного дизайну, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0002-4608-7346, **e-mail:** podlevskyi.sv@knutd.edu.ua

Пономаревська Олена Іванівна, канд. мист., доцент кафедри архітектури та дизайну середовища, Національний університет «Чернігівська політехніка», ORCID 0000-0002-2044-2186, **e-mail:** olenaponomarevska@gmail.com

Гула Євген Петрович, професор, завідувач кафедри графічного дизайну, Київський національний університет технологій та дизайну, Заслужений працівник освіти України, ORCID 0000-0002-3559-2179, **e-mail:** krg@knutd.edu.ua

[https://doi.org/
10.30857/2617-
0272.2022.4.7](https://doi.org/10.30857/2617-0272.2022.4.7)

Цитування за ДСТУ: Подлевський С. В., Пономаревська О. І., Гула Є. П. Фігуративні та абстрактні аспекти в творчості Євгена Кріпа. *Art and design*. 2022. №4(20). С. 79–87.

Citation APA: Подлевський, С. В., Пономаревська, О. І., Гула, Є. П. (2022) Фігуративні та абстрактні аспекти в творчості Євгена Кріпа. *Art and design*. 4(20). 79–87.